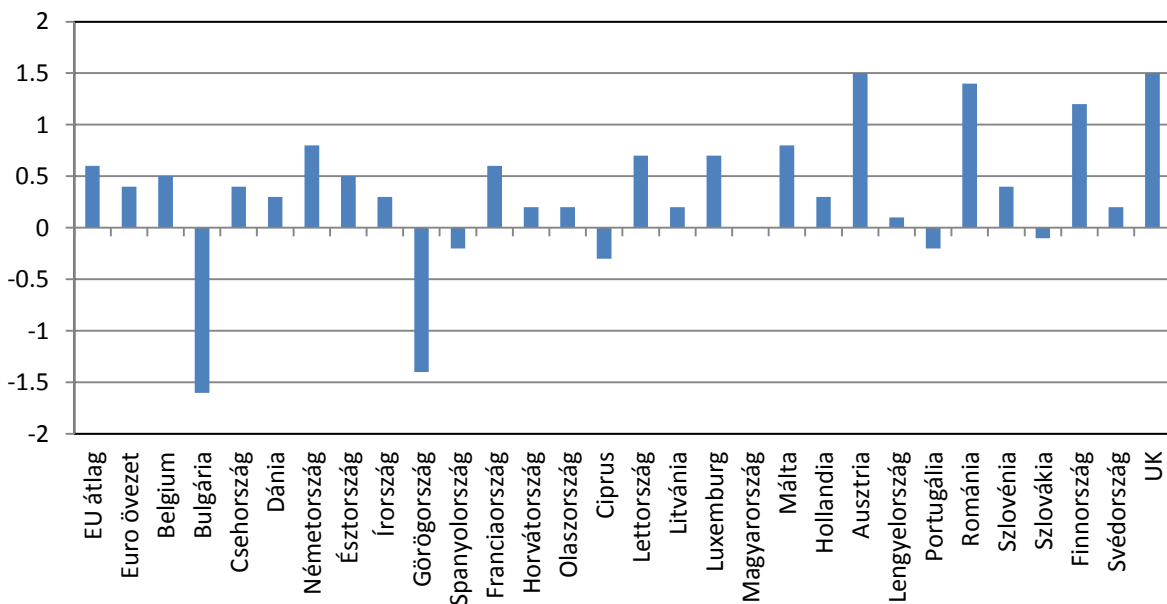

Dél – Európa jobban teljesít? – Európai körkép

2014-ben a hazai fogyasztói árak a KSH legfrissebb adatai szerint 0,2%-kal estek (ezen belül csak decemberben 0,9%-kal az 2013. decemberi árakhoz képest). A háztartási energia fogyasztói ára 11,7%-kal, míg az élelmiszerek, ruházkodási cikkek, tartós fogyasztási cikkek, valamint az egyéb cikkek és üzemanyagok fogyasztói árai közel fél százalékkal csökkentek egy év alatt. Ezzel szemben a szeszes italok és dohányárak fogyasztói árai 6,2%-kal, míg a szolgáltatásoké 1,8%-kal emelkedtek. A harmonizált index, a külföldi aktorok magyarországi fogyasztását is magában foglaló szám kissé eltérő, zérus inflációt mutat az adott időszakra.

A harmonizált indexet a többi EU-s ország azonos indexével összevetve – a következő ábrából jól látható, hogy **Magyarország a zérus pénzromlással az EU-s átlag (0,6 %) alatt marad a 2014-es éves tekintve. A régió országaiban Románia 1,4 %, Lengyelország 0,1 % és Csehország 0,4 % fogyasztói árindex növekménnyel számolhatott.** Valamint Dél-Európa egyes országaiban jelentős az áresés. Hazánkban a mesterséges eszközök (rezsicsökkentés, BKV bérletár csökkentés stb.) 2014-ben hozzávetőlegesen 1 százalékponttal csökkentették az árindexet. Fontos megemlíteni, hogy a kezdetben fenntarthatatlannak tűnő rezsicsökkentést az olaj és egyéb nyersanyagárak világszerte történő több, mint 50 %-os zuhanás fenntarthatóvá teszi egészen addig, amíg az energiaforrások ára nem kezd újból jelentősen emelkedni. A határidős piacok 2015 végéig 20%-os áremelkedést anticipálnak, ugyanakkor szakértői prognózisok alapján akár hosszabb ideig is a jelenlegi szinten stabilizálódhatnak a nyersanyagárak.

2014. évi harmonizált fogyasztói árindex az EU-ban (%)

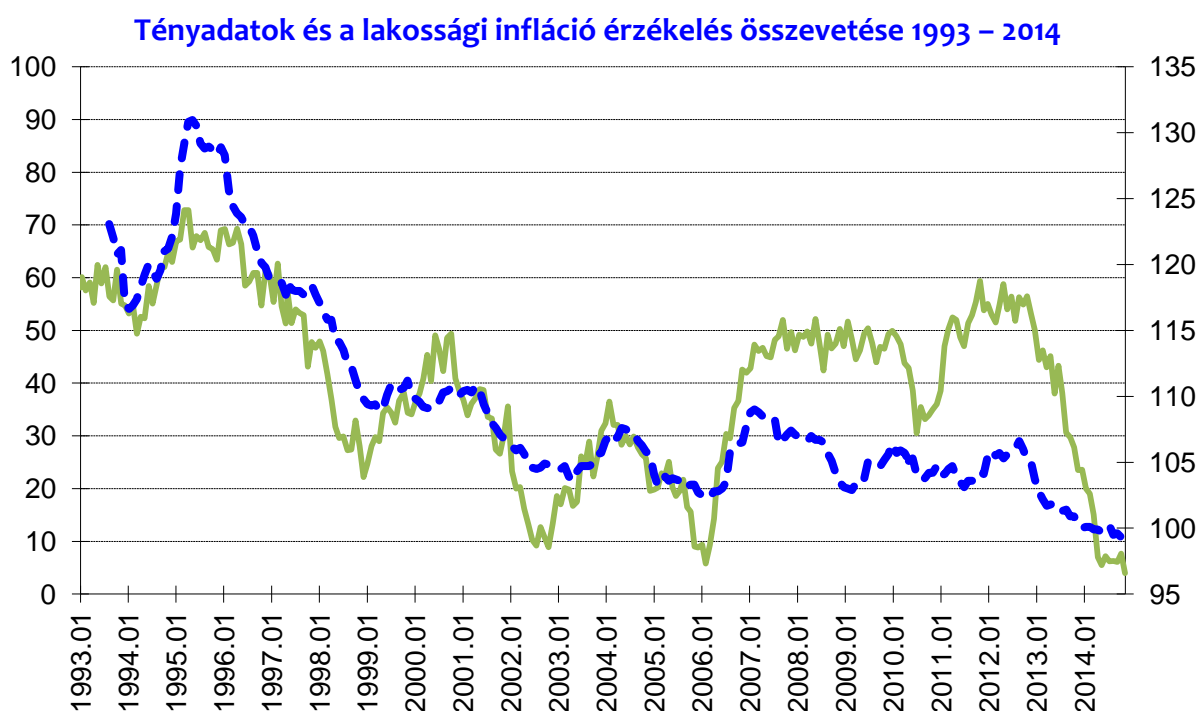
Forrás: Eurostat

Megvizsgáltuk, hogy mennyiben érzékelik a magyar fogyasztók az árcsökkenési tendenciát. A GKI 2015. január eleji reprezentatív lakossági felmérése során 1000 embert kérdeztünk a 2014-es árak változásáról, valamint a 2015-re vonatkozó várakozásairól.

A 2014-es fogyasztói árakra vonatkozó kérdésekre 965 fő válaszolt, ebből mindössze 268 fő (28%) gondolta úgy, hogy az árak azonosak maradtak, vagy kis mértékben csökkentek, míg 697 fő (72%) tapasztalt áremelkedést. A 2015-re vonatkozó, fogyasztói árakat firtató kérdésre 776 fő válaszolt és mindössze 2 fő gondolja úgy, hogy idén alacsonyabb fogyasztói árak lesznek. Az alábbi ábrán kék, szaggatott vonal az adott hónapot megelőző 12 hónap átlagos inflációs

tényadatait mutatja 1993. február és 2014. december között, melynek tényadatait a jobb oldali tengely mutatja százalékban. A zöld skála a GKI fogyasztói árakra vonatkozó felmérésének historikus adatait a bal tengelyen mért zöld skála mutatja. Az index értelmezése ebben az esetben kissé bonyolultabb, ugyanis a maximális 100-as érték fejezi ki, ha a lakossági felmérésben résztvevők sokkal magasabb áremelkedést tapasztaltak az adott időszakot megelőző 12 hónapban, míg a zérus érték jelöli amennyiben a megkérdezettek nulla, vagy alacsony emelkedést tapasztaltak a megelőző 12 hónapban 1993. február és 2014. december között.

A tényadatok és a lakosság fogyasztói árainak érzékelése nagyjából a 2008-as válságig együtt mozgott, azt követően pedig a megkérdezettek a tényadatoknál magasabb áremelkedést érzékeltek. Ez valószínűleg a magyar gazdaság örökségéből fakadó jelenség, mely szerint a gazdaság kénytelen volt magas infláció mellett működni, melyet jövedelmeken keresztül kárpótoltak, így kialakult egyfajta tolerancia az árszínvonal növekedésével szemben, melyet a válság szakított meg.

Forrás: KSH, GKI

Az árak csökkenése (defláció) rövid távon kedvezőnek tűnhet a fogyasztók számára, hiszen ugyanahhoz a termékhez olcsóbban jutnak hozzá, így adott pénztömegeből több árut vásárolhatnak. Ugyanakkor ez, ha a fogyasztók tartósnak vélik, a fogyasztás elhalasztását is eredményezheti, hiszen később még olcsóbban juthatnak a kívánt árucikkekhez, ami súlyos problémákat okozhat a gazdaságnak. Az ilyen típusú deflációs nyomás az egyik legnagyobb probléma ma a világ fejlettebb felén (USA, EU, valamint Japán). Ugyanakkor Magyarország esetében a negatív index ellenére sem beszélhetünk deflációs nyomásról, hiszen az együtt járna a kereslet csökkenésével, negatív inflációs várakozásokkal valamint a maginfláció is negatív lenne. A negatív indexértéket nálunk a rezsicsökkentés mellett a külső környezet, illetve az energiaárak csökkenése eredményezte.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1092, Budapest, Ráday u. 42-44.

Telefon: 06-1-318-1284

E-mail: gki@gki.hu

További információk: Czelleng Ádám kutatásvezető

czelleng.adam@gki.hu